

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

Indien: Når sprog bliver til politik

Af [Jørgen Dige Pedersen](#) 24. januar 2010 • I kategorien [Sprogpolitik](#) •

Indien er på det sproglige område et af verdens mest forskelligartede og opsplittede lande. Der eksisterer således ikke noget 'indisk' fællesprog, som kan forene hele befolkningen. Derimod findes i dag en snes forskellige officielt anerkendte sprog og et utal af mindre udbredte sprog og dialekter.

Sproglige forskelle har også spillet en stor rolle for både den politiske opbygning af landet og for den måde de politiske partier organiserer sig inden for det demokratiske system, som har kendetegnet Indien siden uafhængigheden fra briterne i 1947. Allerede før Indien blev selvstændigt havde uafhængighedsbevægelsen, [Den Indiske Nationalkongres](#), internt organiseret sig i sprogligt homogene enheder, og det var bevægelsens erklærede politik, at det selvstændige Indien skulle opbygges omkring sprogligt nogenlunde homogene provinser.

Efter uafhængigheden blev de områder, som briterne direkte havde styret, sluttet sammen med de mange tidligere formelt selvstyrende fyrstedømmer i et større puslespil, som tidsmæssigt faldt sammen med den store konfliktfyldte opdeling af hele det britiske koloniområde mellem Indien og Pakistan. I denne politiske kontekst vakte idéen om en provinsopdeling baseret på sproglige kriterier i stigende grad bekymring. En officiel kommission, som undersøgte problemer i 1948, mente da også, at en provinsopdeling baseret på sprog-kriteriet ville danne basis for en fremvækst af sub-nationale følelser, som potentielt kunne true den nationale enhed. Desuden fremhævede man, at det alene af praktiske grunde var uundgåeligt, at der i sådanne provinser alligevel ville finde sig flere sproglige mindretal. Fuldstændig homogenitet lod sig ikke gøre.

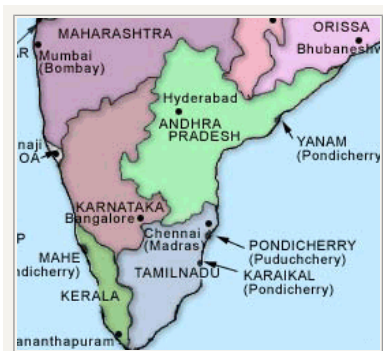

Indien består pt af 28 delstater og syv "territorier". Med 438 indfødte sprog (ifølge ethnologue.org) er landet nr 4 på verdensranglisten, efter Papua Niugini (830), Indonesien (719) og Nigeria (514).

Kravet om sprogligt homogene delstater, som i den nye forfatning blev betegnelsen for den Indiske Union's opdeling i mindre enheder, fortsatte imidlertid med at vokse. Især i Sydindien med dets forskellige [dravidiske sprog](#) var kravene stærke, og da en Gandhi-inspireret aktivist i 1953 havde fastet sig ihjel i kampen for en selvstændig stat for den [telugu](#)-talende del af befolkningen i den store [Madras](#) provins, blev presset på centralregeringen for stort. Man gav efter for kravene og oprettede samme år delstaten [Andhra Pradesh](#).

Desuden blev der nedsat endnu en kommission, som i 1956 endte med at anbefale en administrativ omorganisering af hele landet, således at delstaterne fra omkring 1960 i det store og hele var afgrænset ud fra sproglige kriterier. Sproget havde gået sin sejrsgang som den afgørende politiske identitetsmarkør.

For at forstå hvorfor netop sproget fik så stor politisk betydning, må man huske på, at Indien er et meget fattigt

Andhra Pradesh blev udsplit som selvstændig stat i 1953. Den er større end Storbritannien og har 75 mio indbyggere. Heraf taler 88 % det dravidiske sprog telugu. Med i alt 75 mio talere er telugu verdens tolvtestørste sprog

land, hvor uddannelse spiller en meget stor rolle for den sociale mobilitet, og hvor der er meget stor konkurrence blandt især den uddannede del af befolkningen for at opnå offentlig ansættelse. I en sådan sammenhæng spiller det en meget stor rolle hvilket sprog, der anvendes inden for uddannelsessystemet og den offentlige sektor generelt. Den sproglige opdeling betød jo, at de lokale administrationer kunne benytte lokalsprogene og dermed tilbyde større chancer for lokale arbejdspladser. Hertil kom naturligvis, at det også ud fra et demokratisk synspunkt var positivt at befolkningen og den politiske administrative elite lokalt kunne kommunikere uden besvær.

Det samme argument om uddannelse og beskæftigelse forklarer for det samlede Indien også, hvorfor det ikke er lykkedes at gennemføre forfatningens bestemmelse om, at hindi skulle være politisk og administrative fællessprog. Hindi er jo især udbredt i det nordlige Indien, og

Seneste sprognyheder

19/3	Evolution i sprog: Dovenskab har ændret ord videnskab.dk
30/10	Hvem taler: Kan du høre forskel på menneske og maskine? www.dr.dk
6/3	Dansklærere: Tosprogede børn bliver sprogligt forsoet www.bt.dk
28/2	Flere og flere ordblinde fårter på universitetet - Magisterbladet magisterbladet.dk
22/2	Keeper eller målmand — hvilket ord er bedst? Dansk Sprognævn dsn.dk

28/3	Indigenous languages come from just one common ancestor, researchers say - ABC News (Australian Broadcasting Corporation) www.abc.net.au
27/3	UVic news - University of Victoria www.uvic.ca
26/3	New York Nonprofit Media: Native American nonprofit aims to boost community health by teaching Lakota language nynmedia.com
22/3	Teenage business owner aims to revitalize Blackfoot language globalnews.ca
19/3	Language revival preserving history www.smh.com.au

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprogmuseet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Sprogpolitik'

- 1
- 1
- 1
- 1

Nye kommentarer

Maj-Britt Kent Hansen til 1

Ruben Schachtenhaufen til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Niels Larsen-Ledet til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

william fich til Jødiske efternavne

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt

Herluf Hansen til Ded borrihjolmska måled

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

sproget skulle efter en kortere overgangsperiode have afløst engelsk som officielt sprog.

Dette projekt er imidlertid i praksis blevet opgivet på grund af voldsom modstand fra især de forskellige [dravidisk](#) talende befolkningsgrupper i Sydindien. For disse grupper er engelsk langt at foretrække, da bibeholdelsen af engelsk som administrativt sprog stiller dem lige i forhold til de hindi-talende befolkningsgrupper. Engelsk anvendes da også stadig inden for den offentlige administration og i den voksende private sektor udgør det en af de afgørende fordele, som gør at indisk erhvervsliv i disse år klarer sig så godt i den internationale konkurrence.

Betrager man i dag 1950ernes og 1960ernes stridigheder omkring sprog og politisk-administrativ opbygning, som endte med at sprogkriteriet blev det sejrende princip for delstatsopdelingen, må man konkludere, at bekymringerne for at Indien ville blive opsplittet i en række mindre selvstændige nationer, er blevet gjort til skamme. På trods af at der er blevet opbygget stærke nationale identiteter omkring de enkelte delstater, så har dette generelt ikke svækket den al-indiske nationale samhørighed. Måske har det stærke lokale tilhørsforhold endda bidraget til en styrkelse af både den indiske nation og det indiske demokrati.

I de senere år er sprogets rolle som afgørende politisk identitets- og interessemærke blevet udfordret af andre kulturelle kendetegn – religion og etnicitet – og til dels af økonomisk tilhørsforhold. Allerede i 1966 blev delstaten [Punjab](#) dannet efter pres fra den religiøse minoritet sikherne, som følte sig klemte af [punjabi](#)-talende hinduer, og som derfor ønskede deres ’egen’ delstat. Og i det nordøstlige Indien, som er befolket af forskellige stammefolk og hvor mange er kristne, er der siden blevet dannet flere mindre delstater hovedsagelig langs etniske skel, som i visse tilfælde dog også rummer sproglige elementer.

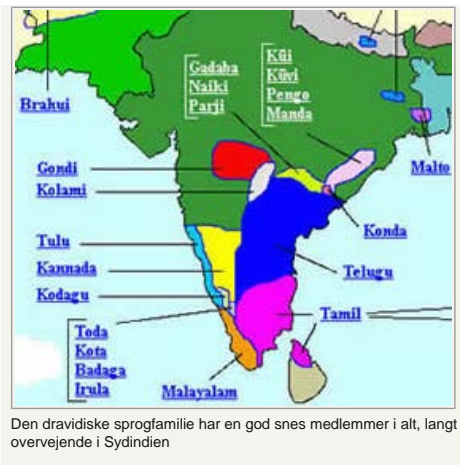

karakteristika, og der derfor åbnes op for en næsten uendelig proces med yderligere politisk fragmentering af landet. For de lokale eliter kan det nemlig være særdeles fristende at kræve lokalt selvstyre på grund af den forøgelse af økonomisk attraktive politiske poster, som følger med en status som officiel delstat.

Den nyeste udvikling synes at bekræfte denne bekymring. I december 2009 annoncerede den indiske indenrigsminister, at han ville starte processen hen imod dannelsen af en ny delstat, [Telengana](#), bestående af den nordlige region inden for netop den delstat – Andhra Pradesh - hvor hele agitationen for en sprogligt baseret delstatsopbygning var startet mere end 50 år tidligere. Igen var baggrunden her en blanding af historiske argumenter og økonomisk tilbagestående forårsaget af den eksisterende delstatsregerings forsømmelser.

Ironisk nok kom regeringens indrømmelse efter at en langvarig politisk agitation var blevet sat på spidsen ved at bevægelsens politiske leder og tidligere minister i centralregeringen, [Chandrasekhar Rao](#), havde iværksat en sultestrejke. Denne gang foregik sultestrejken dog medieovervåget og under kontrollerede former på et veludstyret hospital, og med indenrigsministerens budskab blev sultestrejken hurtigt afbrudt. Om det så faktisk ender med, at der dannes en ny delstat er endnu usikkert, da der er stor modstand fra manges sider. På baggrund af forløbet fristes man dog til – inspireret af en gammel tysk tænker – at konkludere, at historien synes at gentage sig: først som tragedie, dernæst som farce!

Jørgen Dige Pedersen, lektor
Institut for Statskundskab, Aarhus Univ.

Den dravidiske sprogfamilie har en god snes medlemmer i alt, langt overvejende i Sydindien

Mere afgørende er nok det brud med sprogprincippet, som skete i 2000, da den indiske regering accepterede at udskille tre nye delstater ([Chhattisgarh](#), [Jharkand](#) og [Uttaranchal](#)) på baggrund af en langvarig politisk agitation fra de dominerende etniske grupper i de pågældende områder. Argumenterne for de nye stater bestod dels af en påpegning af historiske traditioner for selvstændighed, dels af en argumentation om at områdernes økonomiske tilbagestående var forårsaget af forsømmelser fra de eksisterende delstatsmyndigheder.

Oprettelsen af disse nye delstater på en anden baggrund en den hidtidige opdeling har været meget omdebatteret i Indien, da der meget let kan findes mange områder i landet med tilsvarende

Stærke kræfter ønsker Telangana (rødbrun) udskilt fra Andhra Pradesh. Andre arbejder for tillige at udskille Rayalaseema (lilla). Andhra Pradesh' hovedstad, Hyderabad, ligger i Telengana. Skal den følge med Telengana eller udskilles og blive i Andhra Pradesh?

Artikler om

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk
Biblen bogstaver børn Danmark Dansk Dialekter
engelsk esperanto Formidling fransk identitet
konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk Ord
ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion
romanske sprog russisk Sjov skriftsprog sprogdød Sproggeografi
sprogkort Sprogpolitik sprogteknologi
svensk truede sprog tv tyrkisk tysk Udtale
Underholdning video vokaler

Arkiv	Resources
juni 2018	Ethnologue: Languages of the World
maj 2018	Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
april 2018	LL-Map: Language and Location
marts 2018	Minority Rights Group
februar 2018	OmniGlott. Writing Systems and Languages of the World
januar 2015	UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
december 2014	World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
november 2014	
maj 2014	
marts 2014	
februar 2014	
oktober 2013	
august 2013	
marts 2013	
januar 2013	
december 2012	
november 2012	
oktober 2012	
september 2012	
juli 2012	
juni 2012	
maj 2012	
april 2012	
marts 2012	
februar 2012	
januar 2012	
december 2011	
november 2011	
oktober 2011	
september 2011	
august 2011	
juli 2011	
juni 2011	
maj 2011	
april 2011	
marts 2011	
februar 2011	
januar 2011	
december 2010	
november 2010	
oktober 2010	
september 2010	
juni 2010	

Læs også:

1. [Sprogmuseum i Bangladesh](#) Martyrmonumentet Shahid Minar i Bangladesh' hovedstad, Dhaka, udsmykkes med blomster til den internationale Modersmålsdag, de bengalske sprog martyrs dag, 21. februar. (© globalvoices.org) Bangladesh har genoptaget opførelsen af landets International Mother...
2. [Dalai Lama – og tibetansk](#) Dalai Lama besøger København i disse dage. Hans fulde navn/titel er Translitteration (bogstavoversættelse): Dalai Lama nr 14 besteg tronen som treårig i 1940 (Wikimedia) gong sa skjabs mgon rgjal ba'i...
3. [Sinhala only – Kampen om Sri Lankas sprogpolitik](#) Sri Lankas sprog (© www.ethnologue.com) Sri Lanka opnåede selvstændighed i 1948 efter mere end 150 år som britisk koloni. På det tidspunkt kiggede andre nye stater med beundring på det...
4. [Quechua: Ikke kun små sprog er i fare for at uddø!](#) Perus indfødte sprog. Quechua er de orangebrune områder. Med små fire mio mennesker er det Perus største indfødte sprog, og med yderligere små fire mio i nabolandene er det også...

Tagget med: [aktuelle sprog](#), [Asien](#), [britisk Indien](#), [dravidiske sprog](#), [engelsk](#), [etnicitet](#), [etnisk](#), [hindi](#), [hindu](#), [Indien](#), [indiske sprog](#), [koloni](#), [kristen](#), [national identitet](#), [Pakistan](#), [punjabi](#), [religion](#), [separatisme](#), [sikh](#), [sprogkort](#), [Sprogpolitik](#), [Storbritannien](#), [telugu](#)

maj 2010
april 2010
marts 2010
februar 2010
januar 2010
december 2009
november 2009
oktober 2009
september 2009
august 2009
juli 2009
juni 2009
maj 2009
april 2009
marts 2009

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.